

Cauza C-222/19**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98
paragraful 1 din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

8 martie 2019

Instanța de trimitere:

Sąd Rejonowy w Opatowie (Polonia)

Data deciziei de trimitere:

4 februarie 2019

Reclamantă:

BW Sp. z o.o. cu sediul în B.

Pârât:

D.R.

Obiectul acțiunii principale

Procedura în fața instanței de trimitere de emitere a unei somații de plată se referă la pretențiile reclamantei - BW Sp. z o.o. cu sediul în B. - împotriva debitorului consumator (denumit în continuare „pârâtul”) privind plata unei creanțe în temeiul unui bilet la ordin în alb emis de consumator – ca garanție a unui contract de împrumut.

Obiectul și temeiul legal al întrebării preliminare

Interpretarea articolului 3 alineatul (1) din Directiva 93/13 CEE din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii și a principiilor dreptului Uniunii referitoare la protecția consumatorului și la echilibrul contractual din punctul de vedere al instituției, în vigoare în dreptul intern, a „costurilor maxime ale creditării, altele decât dobânzile” și al formulei matematice de calcul al valorii acestor costuri ale contractului.

Întrebarea preliminară

Dispozițiile Directivei 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii (JO 1993, L 95, p. 29, Ediție specială 15/vol. 2, p. 273), în special cele ale articolului 3 alineatul (1) din această directivă, precum și principiile dreptului Uniunii referitoare la protecția consumatorului și la echilibrul contractual trebuie interpretate în sensul că dispozițiile și principiile invocate se opun instituirii în ordinea juridică națională a noțiunii de „costuri maxime ale creditării, altele decât dobânzile” și a unei formule matematice de calcul al valorii acestor costuri, prevăzute la articolul 5 punctul 6a coroborat cu articolul 36a din Legea din 12 mai 2011 privind creditul pentru consumatori (text consolidat în Dz. U. 2018, poziția 993), soluții juridice care permit includerea în costurile aferente contractului de credit suportate de consumator (costul total al creditului) și a costurilor activității economice desfășurate de profesionist?

Dispozițiile dreptului Uniunii invocate

Directiva 93/13/CEE din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii: considerentul (13), articolul 3 alineatul (1).

Dispozițiile dreptului intern invocate

Legea privind creditul pentru consumatori din 12 mai 2011 (text consolidat în Dz. U. 2018, poziția 993), denumită în continuare „u.k.k.”

Articolul 5 punctul 6 din u.k.k. - costul total al creditului - toate costurile pe care consumatorul este obligat să le suporte în legătură cu contractul de credit, în special:

- a) dobânzi, onorarii, comisioane, taxe și marje, dacă sunt cunoscute de creditor;
- b) costurile serviciilor suplimentare, în special ale asigurărilor, în cazul în care acestea sunt obligatorii pentru obținerea creditului în sine sau pentru obținerea acestuia în condițiile oferite, cu excepția taxelor notariale achitate de consumator;

Articolul 5 punctul 6a din u.k.k. - costurile creditării, altele decât dobânzile - toate costurile pe care consumatorul le suportă în legătură cu contractul de credit, cu excepția dobânzilor;

Articolul 5 punctul 7 din u.k.k. - valoarea totală a creditului - valoarea maximă a tuturor fondurilor bănești care nu includ costurile creditate ale creditului, pe care creditorul le pune la dispoziția consumatorului în temeiul contractului de credit, iar în cazul contractelor pentru care nu s-a prevăzut această valoare maximă, suma tuturor fondurilor bănești care nu includ costurile creditate ale creditului, pe care creditorul le pune la dispoziția consumatorului în temeiul contractului de credit.

Articolul 5 punctul 8 din u.k.k. - valoarea totală plătită de către consumator - suma compusă din costul total al creditului și valoarea totală a creditului.

Articolul 36a.

- 1) Valoarea maximă a costurilor creditării, altele decât dobânzile, se calculează conform formulei:

$$MPKK \geq (K \times 25 \%) + (K \times n/R \times 30 \%)$$

unde simbolurile se referă la:

MPKK – valoarea maximă a costurilor creditării, altele decât dobânzile;

K – valoarea totală a creditului;

n – perioada de rambursare exprimată în zile;

R – numărul de zile din an.

2. Costurile creditării, altele decât dobânzile, pentru întreaga perioadă de creditare nu pot fi mai mari decât valoarea totală a creditului.

3. Costurile creditării, altele decât dobânzile, rezultate din contractul de credit pentru consumatori nu sunt datorate pentru partea care depășește costurile maxime ale creditării, altele decât dobânzile, calculate potrivit modalității prevăzute la alineatul 1 sau valoarea totală a creditului.

Legea din 23 aprilie 1964 – Codul civil (text consolidat în Dz. U. 2018, poziția 1025), denumită în continuare „k.c.”

Articolul 359 din k.c. – Dobânzi remuneratorii

Alineatul 1. Dobânzile la sumele de bani sunt datorate doar atunci când acest lucru rezultă dintr-un act juridic sau din lege, dintr-o hotărâre judecătorească sau dintr-o decizie a unei alte autorități competente.

Alineatul 2. Dacă valoarea dobânzilor nu este stabilită într-un alt mod, sunt datorate dobânzi legale într-un quantum care reprezintă valoarea ratei de referință stabilite de Banca Națională a Poloniei plus 3,5 puncte procentuale.

Alineatul 2¹. Valoarea maximă anuală a dobânzilor rezultate dintr-un act juridic nu poate depăși, pe an, dublul valorii dobânzilor legale (dobânzi maxime).

Alineatul 2². Dacă valoarea dobânzilor rezultate dintr-un act juridic depășește valoarea dobânzilor maxime, sunt datorate dobânzile maxime.

Alineatul 2³. Clauzele contractuale nu pot exclude sau limita dispozițiile legale privind dobânzile maxime, chiar dacă a fost aleasă aplicarea unei legi străine. În acest caz, se vor aplica dispozițiile prezentei legi.

Articolul 481 din k.c. – dobânzile pentru întârzierea la plată

Alineatul 1. În cazul în care debitorul întârzie executarea unei obligații pecuniare, creditorul poate pretinde dobânzile pentru perioada de întârziere, chiar dacă nu a suferit pagube, iar întârzierea este cauzată de circumstanțe care nu sunt imputabile debitorului.

Alineatul 2. Dacă valoarea dobânzilor de întârziere nu a fost determinată, sunt datorate dobânzi legale pentru întârziere într-un quantum care reprezintă valoarea ratei de referință stabilite de Banca Națională a Poloniei plus 5,5 puncte procentuale. Dacă însă la creanță se aplică o rată a dobânzii mai mare, creditorul poate pretinde dobânzi de întârziere la această rată mai mare.

Alineatul 2¹. Valoarea maximă anuală a dobânzilor de întârziere nu poate depăși, pe an, dublul valorii dobânzilor legale de întârziere (dobânzi maxime de întârziere).

Alineatul 2². Dacă valoarea dobânzilor de întârziere depășește valoarea dobânzilor maxime de întârziere, sunt datorate dobânzile maxime de întârziere.

Alineatul 2³. Clauzele contractuale nu pot exclude sau limita dispozițiile legale privind dobânzile maxime de întârziere, chiar dacă a fost aleasă aplicarea unei legi străine. În acest caz se vor aplica dispozițiile prezentei legi.

Articolul 385¹ din k.c. - clauze ilicite

Alineatul 1. Clauzele unui contract încheiat cu un consumator care nu au fost negociate în mod individual nu sunt obligatorii pentru consumator, atunci când acestea definesc drepturile și obligațiile acestuia într-un mod care contravine bunelor moravuri, cu încălcarea gravă a intereselor sale (clauze ilicite). Prezenta dispoziție nu se aplică clauzelor care se referă la prestațiile principale ale părților, inclusiv la preț sau la remunerație, în cazul în care acestea sunt formulate în mod univoc.

Alineatul 2. În cazul în care o clauză contractuală nu este obligatorie pentru consumator în temeiul alineatului 1, celelalte clauze contractuale rămân obligatorii pentru părți.

Alineatul 3. Se va considera că nu au fost negociate în mod individual acele clauze contractuale asupra cărora consumatorul nu a avut o influență reală. Prezenta dispoziție se referă, în special, la clauzele contractuale preluate dintr-un model de contract propus consumatorului de către cealaltă parte la contract.

Alineatul 4. Sarcina probei în ceea ce privește aspectul dacă o clauză a fost negociată în mod individual revine părții care invocă acest lucru.

Articolul 385². [Momentul aprecierii conformității clauzelor cu bunele moravuri]

Articolul 385³ Lista clauzelor ilicite

3. În cazul unor incertitudini, se va considera că sunt ilicite clauze care, în special:

[...]

2) exclud sau limitează în mod considerabil răspunderea față de consumator pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor;

3) exclud sau limitează în mod considerabil deducerea creanței consumatorului din creanța celeilalte părți;

4) includ prevederi de care consumatorul nu a putut lua cunoștință înainte de încheierea contractului;

[...]

11) acordă doar celeilalte părți la contractul cu consumatorul dreptul de aprecia conformitatea prestației cu contractul;

12) exclud obligația de a rambursa consumatorului suma plătită pentru o prestație neexecutată în întregime sau în parte, în cazul în care consumatorul renunță la încheierea contractului sau la executarea acestuia;

13) prevăd pierderea dreptului de a pretinde rambursarea prestației consumatorului care a fost furnizată anterior prestației celeilalte părți, în cazul în care părțile denunță, reziliază sau se retrag din contract;

14) îl lipsesc doar pe consumator de dreptul de a rezilia, de a se retrage sau de a denunța contractul;

[...]

16) impun doar consumatorului obligația plății unei anumite sume în caz de renunțare la încheierea sau la executarea contractului;

[...]

19) prevăd exclusiv pentru cealaltă parte la contractul cu consumatorul dreptul unilateral de a modifica, fără o justificare întemeiată, caracteristici importante ale prestației;

20) prevăd dreptul celeilalte părți la contractul cu consumatorul de a stabili sau de a majora prețul ori remunerația după încheierea contractului, fără a acorda consumatorului dreptul de a se retrage din contract;

[...]

Expunere sumară a stării de fapt și a procedurii

Reclamanta și pârâtul au încheiat la 8 martie 2018 un contract de împrumut (credit pentru consumatori), în baza căruia pârâtul a fost obligat la plata a 9225,00 zloți și a dobânzilor remuneratorii contractuale calculate la o rată variabilă (la data încheierii contractului, aceasta era de 10 % pe an). Suma de mai sus era compusă din suma de 4500,00 zloți, reprezentând valoarea totală a împrumutului (fondurile bănești puse la dispoziția împrumutatului), și din suma de 4725,00 zloți, reprezentând costul total al împrumutului care cuprinde dobânzi remuneratorii contractuale pentru întreaga perioadă de valabilitate a contractului (900 zloți), comisionul pentru acordarea împrumutului (1125,00 zloți) și comisionul pentru administrarea împrumutului (2700,00 zloți). Dobânda anuală efectivă a fost stabilită la 119,42 %. Contractul a fost încheiat pentru o perioadă de 2 ani cu rambursare în 24 de rate lunare.

Costurile maxime ale creditării, altele decât dobânzile, prevăzute de contractul menționat au fost de 3825,00 zloți și au cuprins obligații constând în comisionul pentru acordarea împrumutului și comisionul pentru administrarea împrumutului. Valoarea acestor costuri a fost calculată prin aplicarea formulei menționate la articolul 36a din u.k.k. și nu a fost negociată individual de părți. Contractul în sine a fost întocmit pe baza unui model preexistent. Rambursarea acestui credit a fost garantată printr-un bilet la ordin în alb.

Contractul a fost denunțat de reclamantă ca urmare a neplății ratelor împrumutului.

Reclamanta a introdus împotriva pârâtului la instanța de trimitere o acțiune prin care a solicitat obligarea acestuia la plata sumei de 7311,90 zloți și a dobânzilor legale pentru întârziere și, totodată, în cadrul acțiunii, a solicitat emiterea unei somații de plată în cadrul procedurii de somație de plată pe baza biletului la ordin în alb completat. Reclamanta, în executarea obligației impuse de instanță, a depus contractul de împrumut, graficul de rambursare și convenția de completare a biletului la ordin.

Potrivit precizărilor reclamantei prezentate în memoriile sale, taxele pentru acordarea împrumutului (25 % din valoarea totală a creditului în sensul articolului 5 punctul 7 din u.k.k.) includ, printre altele, remunerația intermediarului financiar, costurile de acces la sistemele care permit verificarea financiară a împrumutatului și costurile cu salarizarea angajaților care se ocupă cu acordarea împrumuturilor. Pe de altă parte, comisionul pentru administrarea împrumutului (30 % din valoarea totală a creditului pentru fiecare an) este compus din: costurile aferente

activității angajaților care înregistrează plata ratelor, care asigură serviciul de asistență telefonică, care întocmesc informările către debitori, costurile de întreținere a biroului și costurile de acces la sistemul Biroului de Informații Economice și al Biroului de Informații privind Creditele etc. În ceea ce privește costurile de încheiere și de executare a contractului încheiat cu pârâțul, reclamanta a refuzat să indice valoarea acestora și a apreciat totodată că taxele calculate sunt conforme cu articolul 36a din u.k.k. și cu formula prevăzută la acest alineat.

Pârâțul a solicitat respingerea acțiunii.

Argumentele esențiale ale părților din acțiunea principală

Reclamanta apreciază că taxele calculate sunt conforme cu prevederile legale, în special cu articolul 36a din u.k.k., și, așadar, nu pot fi considerate contrare legii, în special articolului 385¹ alineatul 1, articolului 58 și articolului 359 alineatul 2¹ din k.c. În opinia reclamantei, clauzele contractului referitoare la taxe și care stabilesc valoarea acestei prestații reprezintă o reproducere a prevederilor legii și, astfel, nu pot fi considerate abuzive. Reglementările codului referitoare la dobânzile maxime nu îngăduiesc dreptul părților de a stabili, pe lângă dobânzi, și alte tipuri de costuri. Dreptul creditorului de a percepe o remunerație este limitat doar indirect, prin introducerea unei limite a costurilor creditării, altele decât dobânzile. Prin perceperea comisioanelor, creditorii recuperează costurile majorate ale riscului de credit și costurile de finanțare a capitalului. În plus, plata comisioanelor trebuie tratată ca prestație principală a împrumutului, ceea ce exclude controlul acestei clauze contractuale sub aspectul caracterului abuziv.

Pârâțul a susținut că contractul a fost încheiat cu încălcarea articolului 385¹ alineatul 1, a articolului 58 și articolului 359 alineatul 2¹ din k.c.

Prezentare pe scurt a motivelor trimiterii preliminare

Reglementările care introduc în dreptul polonez noțiunea de costuri maxime ale creditării, altele decât dobânzile, au fost incluse în articolul 5 punctul 6a și în articolul 36a din u.k.k. și au avut drept scop creșterea nivelului de protecție a consumatorilor care beneficiază de serviciile financiare ale întreprinderilor care acordă credite pentru consumatori, care nu sunt obligate să obțină o autorizație din partea Comisiei de Supraveghere Financiară. Comercianții care acordă împrumuturile, respectând reglementările referitoare la valoarea maximă a dobânzilor, impun totodată taxe ridicate și comisioane suplimentare, altele decât dobânzile. Drept consecință a acestui tip de practici, costurile totale ale serviciului de creditare depășesc frecvent valoarea împrumutului sau creditului contractat. Dispozițiile de mai sus au intrat în vigoare la 11 martie 2016 și au un caracter imperativ. Formula de calcul a valorii costurilor maxime ale creditării, altele decât dobânzile, a fost stabilită prin articolul 36a din u.k.k. și a fost concepută plecând de la premisa că valoarea costurilor maxime ale creditării, altele decât dobânzile, trebuie să asigure acoperirea costurilor activității creditorilor și să garanteze

rentabilitatea economică a acesteia. Prin urmare, valoarea ratelor procentuale care sunt elemente ale acestei formule matematice, și anume 25 % și 30 %, a fost stabilită la un nivel care să asigure acoperirea costurilor operaționale de acordare a împrumutului suportate de împrumutători și a costurilor aferente riscului de neplată a datoriei de către consumator. Limita costurilor maxime ale creditării, altele decât dobânzile, calculată cu aplicarea acestei formule, este cuprinsă între 25 și 100 % din valoarea totală a creditului, în funcție de perioada de creditare.

Intenția în sine de a stabili valoarea maximă a costurilor suportate de consumator în temeiul contractului de credit este justificată și se înscrie în sistemul de protecție a consumatorilor prevăzut de dreptul Uniunii. Cu toate acestea, este discutabil modul de realizare a acesteia, care constă în introducerea unei formule de calcul al valorii costurilor maxime ale creditării, altele decât dobânzile, formulă care include în categoria cheltuielilor aferente împrumutului sau creditului și costurile activității economice desfășurate de comerciant. Legiuitorul național a inclus în categoria cheltuielilor aferente împrumutului sau creditului nu doar costurile legate de încheierea sau administrarea unui anumit contract, ci și costurile de desfășurare a activității economice (de exemplu costurile de administrare a bazelor de date ale clienților sau cheltuielile salariale, costurile aferente riscului operațional și alte tipuri de cheltuieli suportate de comerciant) care nu sunt inerente contractului de credit propriu-zis. Introducerea unor soluții juridice de acest tip are drept efect posibilitatea de a impune consumatorului suportarea unor costuri care sunt în sarcina comerciantului însuși, ca rezultat al naturii activității sale economice. Astfel, nu pare admisibilă plasarea în sarcina consumatorului a costurilor generale ale activității economice a comerciantului, cu excepția acelor costuri care pot fi incluse în categoria costurilor legate de contractul de credit în sensul articolului 3 litera (g) din Directiva 2008/48/CE. Enumerarea exemplificativă a tipurilor acestor costuri, inclusă în dispoziția menționată, și anume: dobânda, comisioanele, taxele și orice alt tip de costuri, costurile aferente primelor de asigurare și serviciilor, justifică concluzia potrivit căreia admisibilitatea impunerii unei obligații financiare în sarcina consumatorului se referă la costurile generate de încheierea și executarea unui contract de credit concret. Or, admisibilitatea impunerii unei sarcini financiare consumatorului nu se referă la toate costurile aferente desfășurării activității economice a comerciantului. Este evident că creditorul trebuie să asigure o infrastructură materială și resurse umane adecvate, pentru ca desfășurarea acestui tip de activitate economică să fie posibilă. Se pare că aceasta a fost abordarea Curții în Hotărârea din 16 ianuarie 2014, C-226/12, Constructora Principado SA, în care s-a ridicat problema admisibilității repercutării asupra consumatorului a obligației de plată a taxei aferente creșterii valorii imobilului, care incumbă comerciantului, și s-a arătat că această situație poate fi considerată corespunzătoare noțiunii de „dezechilibru semnificativ” în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii. Efectul soluțiilor prevăzute la articolul 5 punctul 6a și la articolul 36a din u.k.k. constă însă în posibilitatea de a plasa în sarcina consumatorului atât costurile maxime ale creditării, altele decât dobânzile, cât și valoarea dobânzilor, quantumurile acestor obligații fiind independente unul de

celălalt. Prin urmare, costul total al creditului este mai mare decât valoarea însăși a creditului, iar prezenta cauză este un exemplu în acest sens.

Astfel, introducerea în legislația națională a unor asemenea soluții juridice care permit plasarea în sarcina consumatorului a unor costuri ale creditării într-un quantum care depășește valoarea totală a creditului sau chiar care este egal sau apropiat de valoarea totală a creditului nu pare a fi conformă cu scopurile și premisele Directivei 93/13/CEE a Consiliului. Funcționarea unor asemenea soluții juridice conduce la un dezechilibru semnificativ al drepturilor și obligațiilor părților rezultate din contract, în detrimentul consumatorului. Într-adevăr, scopul Directivei 93/13/CEE a Consiliului constă în înlocuirea echilibrului formal al drepturilor și obligațiilor părților la contract printr-un echilibru real, care restabilește egalitatea dintre părți. Îndeplinirea acestui scop este asigurată de articolul 6 alineatul (1) din directivă, dispoziție cu caracter imperativ, care prevede că o clauză abuzivă nu creează obligații pentru consumator. Nu pare posibil să se considere că există un echilibru real, iar nu doar formal, între obligația împrumutătorului și cea a consumatorului în situația în care obligația împrumutătorului constă doar în remiterea către consumator a sumei de bani convenite, iar consumatorul are obligația de a rambursa această sumă și dobânzile și de a plăti costurile creditării, a căror valoare este egală sau puțin mai mică decât quantumul creditului în sine.

În opinia instanței naționale, formula de calcul al costurilor maxime ale creditării, altele decât dobânzile, prevăzută de u.k.k. nu include niciun element care să permită o asociere rațională între valoarea acestor costuri și beneficiile obținute de împrumutător, pe de o parte, și valoarea împrumutului, pe de altă parte. Indicatorii reprezentați de quantumul creditului și perioada de creditare sunt insuficienți pentru a asigura stabilirea valorii acestor costuri la un nivel care să garanteze echilibrul contractual dintre părți și echivalența prestațiilor reciproce, întrucât rolul fundamental în această formulă revine indicatorilor procentuali. Prin aplicarea acestei formule, chiar și în cazul unui credit de o zi, valoarea maximă a costurilor creditării, altele decât dobânzile, ajunge la 25 % din valoarea totală a creditului, iar pentru un credit cu durata de peste 3 ani, ajunge la 100 % din valoarea totală a creditului. Dezechilibrul semnificativ în sensul articolului 3 din Directiva 93/13/CEE a Consiliului rezultă, în primul rând, din faptul că consumatorul este obligat la plata unor costuri pe care, în principiu, nu ar trebui să le suporte, și anume costuri generale ale activității economice ale comerciantului și, în al doilea rând, din lipsa unei relații adecvate între serviciile efectiv prestate consumatorului de către împrumutător în interesul exclusiv al primului și costurile care sunt în sarcina împrumutătorului. În această privință, trebuie constatat că nu par a fi servicii efectiv prestate unui consumator administrarea de către împrumutător a unor centre de servicii, angajarea de lucrători sau asigurarea unor dotări corespunzătoare și a accesului la bazele de date. Aceste sunt activități care nu constituie servicii efectiv prestate în interesul exclusiv al consumatorului ca parte a unui contract concret.

Îndeplinirea obligației impuse de instanță de a proba costurile reale legate de contractul de credit, de a preciza ce reprezintă respectivele taxe și comisioane și de a justifica cuantumul acestora constă, de obicei, în aplicarea formulei matematice de calcul al costurilor maxime ale creditării, altele decât dobânzile, și într-o expunere de motive a proiectului legii de modificare. Costurile legate de încheierea și executarea unui asemenea contract nu sunt, de regulă, semnificative. În mod obișnuit, acestea constau în evaluarea simbolică a bonității potențialului client și în generarea contractului, emiterea unui bilet la ordin în alb și a unei convenții de completare a biletului la ordin. În marea majoritate a cazurilor, creditele și împrumuturile sunt acordate unor persoane foarte îndatorate. În aceste situații, nu sunt folosite alte garanții în afară de biletul la ordin în alb.

Practica aplicării noțiunii de costuri ale creditării, altele decât dobânzile, justifică concluzia potrivit căreia această soluție nu a avut drept efect creșterea nivelului de protecție a consumatorului, iar beneficiile astfel rezultate s-au dovedit doar aparente. În aprecierea instanței naționale, consecința implementării acestei soluții constă în posibilitatea de a plasa în sarcina consumatorului nu doar costurile legate de contractul de credit, ci și costurile aferente desfășurării activității economice a împrumutătorilor sau creditorilor. Din contractele prezentate în cauzele aflate pe rolul instanțelor rezultă în mod clar că formula prevăzută la articolul 36a din u.k.k. este aplicată pe scară largă și reprezintă singurul criteriu de stabilire a valorii costurilor creditării, altele decât dobânzile. În practică, costurile creditării sunt stabilite în mod forfetar prin aplicarea acestei formule, ceea ce are drept efect o sarcină financiară excesivă impusă consumatorului și beneficii nejustificate pentru împrumutător.

Efectul acestei soluții constă, de asemenea, în reducerea drastică a posibilității de evaluare a clauzelor contractuale care prevăd acest tip de obligații și stabilesc valoarea acestora în conformitate cu formula menționată, sub aspectul caracterului abuziv sau al nulității ca urmare a neconformității cu normele legale, a eludării legii sau a neconformității cu normele de conviețuire socială. Această reducere rezultă dintr-un puternic curent jurisprudențial care a apărut în jurisprudența instanțelor naționale după intrarea în vigoare a noțiunii de costuri ale creditării, altele decât dobânzile, și care neagă admisibilitatea aprecierii clauzelor contractuale referitoare la costurile maxime ale creditării, altele decât dobânzile, sub aspectul caracterului abuziv sau al nulității în situația în care valoarea acestor costuri nu depășește limita legală. Această poziție are ca premisă corectă faptul că clauzele contractului care respectă legea și limitările prevăzute de aceasta nu pot fi considerate nule sau abuzive.

Poziția prezentată mai sus este susținută de articolul 1 alineatul (2) din Directiva 93/13/CEE a Consiliului și de considerentul (13) al acesteia. Trebuie să se admită că acele clauze contractuale care stabilesc valoarea obligațiilor impuse consumatorului, incluse în contracte concrete, inclusiv în contractul încheiat în prezenta cauză, sunt conforme cu dispozițiile invocate ale dreptului intern, întrucât valoarea prestațiilor respective este stabilită conform formulei prevăzute la articolul 36a din u.k.k. și nu depășește limitele impuse prin acesta. Astfel,

controlul acestor clauze contractuale este exclus de principiu având în vedere premisa menționată în preambulul directivei. Astfel, în cadrul juridic actual, constatarea legalității valorii costurilor maxime ale creditării, altele decât dobânzile, exclude, în fapt, analiza clauzelor referitoare la valoarea acestor prestații din punctul de vedere al caracterului abuziv. Nu este luată în considerare chestiunea echivalenței prestațiilor părților, nu este analizat nici aspectul dacă împrumutătorul, în schimbul comisionului prevăzut, prestează pentru consumator un serviciu efectiv în interesul exclusiv al acestuia sau dacă echilibrul între drepturile și obligațiile părților, prevăzute de contract, are un caracter real, iar nu doar unul formal. Această situație nu pare a fi în acord nici cu obiectivele prevăzute de directivă, nici cu principiul potrivit căruia instanța națională ar trebui să aprecieze din oficiu caracterul abuziv al unei clauze contractuale care intră în domeniul de aplicare al directivei și, procedând astfel, ar trebui să elimine dezechilibrul dintre consumator și comerciant¹.

În opinia instanței naționale, adresarea prezentei întrebări preliminare este necesară pentru a clarifica nelămuririle descrise mai sus și pentru pronunțarea unei soluții în speță. Conținutul răspunsului la această întrebare va avea o importanță directă pentru stabilirea întinderii sarcinii financiare admisibile impuse consumatorului prin obligarea acestuia la plata costurilor legate de credit. Un răspuns la această întrebare este necesar având în vedere lipsa unor pronunțări ale Curții care să se refere în mod direct la aceste chestiuni și divergențele semnificative din jurisprudența instanțelor naționale, situație care are un impact negativ asupra îndeplinirii scopurilor directivei și compromite în mod grav eficiența normelor dreptului Uniunii.

¹ Hotărârea Curții Banif Plus Bank Zrt, C-472/11, și jurisprudența citată.